

בני אדם], שקוראים לספינות הקטנות שבנהר מישן, שאינו עמוק, ואין מהלכים בו אלא בספינות קטנות: **בוציאתא דמישן**.

סומכוס, דבר ארץ ישראל הוא, קארי לה "דוגית", וכמו שמצאנו בלשון הכתוב, **דכתיב** [עמוס ד ב]: "**ואחריתכן בסירות דוגה**".⁽¹⁷⁾

פתיחה לאגדתא של מאמרי רבה בר בר חנה:⁽¹⁸⁾

כתב הרשב"ם: כל המעשים המובאים בגמרא לקמן, הובאו כדי ללמדנו גדולת מעשי ה' בכתוב [תהילים קד כד]: "מה רבו מעשיך ה'".⁽¹⁹⁾ ויש מהן, להודיע מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא, או לפרש מקראות האמורים בספר איוב המדברים בעופות גדולות ובהמות ודגים גדולים.

הוסיף המהרש"א: אף כי באמת אין להכחיש פשטי הדברים, כמו שכתוב

בו אל הספינה ויורדים ממנה,⁽¹⁴⁾ **ואת בור המים שבתוכה**, שהיות ומי הים מלוחים, היו מתקינים בספינה כעין בור, ושמים שם מים "מתוקים" לשתייה.

רבי נתן אומר: המוכר את הספינה, מכר עמה אף את הביצית, ספינה קטנה שקושרים לספינה גדולה, שכשרוצים לעלות ליבשה, נכנסים מן הספינה הגדולה אל הקטנה, ובאים אל החוף עם הקטנה, היות והספינה הגדולה אינה יכולה להתקרב אל שפת הים, מחמת עומקה.

סומכוס אומר: המוכר את הספינה, מכר עמה אף את הדוגית.

אמר [פירש] **רבא**: רבי נתן וסומכוס לא נחלקו זה על זה,⁽¹⁵⁾ ו"ביצית" שאמר רבי נתן, היינו "דוגית" שאמר סומכוס.

רבי נתן, בבלאה הוה,⁽¹⁶⁾ **קארי לה**, לספינה הקטנה, "**בוציית**", **כדאמרי אינשי** [כלשון

17. היא ספינה קטנה של צייד דגים, ולפי שקטנה היא קורא לה סיר "סירות" הוא לשון רבים של "סיר", וקורא לה בלשון משנה "דוגית" בכבא בתרא — רש"י בפירוש עמוס.

18. כך מכונים אגדות אלו בכל מקום, למרות שלפי הגירסא שלפנינו המאמרים הראשונים מיוחסים לרבה ולא לרבה בר בר חנה. [וב"צפנת פענח" (מאמר יא ד"ה והנה מצוה) כתב שרבה היינו רבה בר בר חנה, ולא נזכר אלא שמו ולא שם אביו].

19. ושם [פסוקים כה כו] נאמר: "זה הים גדול ורחב ידים, שם רמש ואין מספר, חיות קטנות עם גדולות. שם אניות יהלכון, ליתן זה יצרת לשחק בו". ופירש באבן עזרא: שם אניות יהלכו

ואף כאשר לא אמר היא וכל מה שבתוכה, נמכרים האיסקלא ובור המים עמה. וכן הוא ברמב"ם מכירה כו א.

14. רשב"ם ר"ח ורב האי גאון, וברבינו גרשום פירש עוד דאסקלא היינו כירה שמתקנין בספינה כדי לבשל עליה. וביד רמ"ה כתב שהוא בית הכסא שבספינה.

15. אבל תנא קמא סובר: המוכר את הספינה לא מכר את הביצית והדוגית, וכן הלכה כמבואר להלן עח ב — יד רמ"ה.

16. עלה מבבל לארץ ישראל, והיה רגיל בלשון ארמית.